

OPINIA NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna

Opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, której jednostką dominującą jest Polski Koncern Naftowy ORLEN Spółka Akcyjna („Spółka”) z siedzibą w Płocku, ul. Chemików 7 („Grupa Kapitałowa”), na które składa się skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31 grudnia 2015 r., skonsolidowane sprawozdanie z zysków lub strat i innych całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym oraz skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za rok obrotowy kończący się tego dnia oraz informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania finansowego zawierające opis istotnych zasad rachunkowości oraz inne informacje i noty objaśniające.

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna przedstawia rzetelnie i jasno sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2015 r., wynik finansowy oraz przepływy pieniężne za rok obrotowy kończący się tego dnia, zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, oraz jest zgodne z wpływającymi na treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego przepisami prawa obowiązującymi Grupę Kapitałową.

Uzasadnienie Opinii

Badanie sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień rozdziału 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) („ustawa o rachunkowości”) oraz krajowych standardów rewizji finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej i Usług Atestacyjnych (IAASB) („KSRF”). Spełniamy wymogi niezależności zgodnie z postanowieniami Kodeksu etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („kodeks IFAC”) oraz inne wymogi etyczne wynikające z kodeksu IFAC a także wymogi bezstronności i niezależności określone w art. 56 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1011 z późniejszymi zmianami). Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania.

Kluczowe zagadnienia badania

Zgodnie z ustaleniami z Zarządem Polskiego Koncernu Naftowego ORLEN Spółka Akcyjna nasze badanie zostało przeprowadzone w sposób umożliwiający przedstawienie akcjonariuszom Spółki kluczowych zagadnień badania, będących częścią opinii, która byłaby przygotowana, gdyby do badania został zastosowany Międzynarodowy Standard Badania 700, zmieniony w styczniu 2015 r.

Kluczowe zagadnienia badania to zagadnienia, które zgodnie z naszym zawodowym osądem miały najistotniejsze znaczenie dla badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Zagadnienia te zostały przeanalizowane w kontekście badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu opinii o tym sprawozdaniu. W związku z powyższym, nie wydajemy odrębnej opinii na ich temat.

1. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2015 r.: 24.536 mln PLN; utworzenie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w 2015 r.: 993 mln PLN; kwota odpisu na dzień 31 grudnia 2015 r.: 14.089 mln PLN

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 6.1. „Dane segmentowe - Przychody, koszty, wyniki finansowe, nakłady inwestycyjne”, Nota 7. „Opis istotnych czynników mających wpływ na dane finansowe za 2015 rok”, Nota 8.2.1. „Rzeczowe aktywa trwałe”, Nota 8.2.4. „Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych”, Nota 8.6.3.9. „Opis istotnych zasad rachunkowości – Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych”, Nota 8.7.2. „Szacunki – Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych”.

Kluczowe zagadnienie badania

Jak opisano w notcie 8.2.4. skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w 2015 r. Grupa Kapitałowa dokonała oceny i optymalizacji działalności w zakresie poszukiwań węglowodorów w Polsce koncentrując się na najbardziej perspektywicznych obszarach. 2015 rok przyniósł również kolejne spadki cen ropy naftowej na rynkach światowych i tym samym osłabienie perspektyw ich poprawy w dającej się przewidzieć przyszłości.

W obliczu powyższych czynników Grupa Kapitałowa uznała, iż istnieją przesłanki wskazujące na możliwą utratę wartości przez niektóre składniki aktywów w ramach segmentu wydobywcze i przeprowadziła, wymagane przez odpowiednie MSSF testy na utratę wartości.

Ocena wartości odzyskiwalnej przedmiotowych aktywów oparta jest na szeregu założeń i szacunków, w szczególności w odniesieniu do wysokości przyszłych przepływów pieniężnych oraz przyjętej stopy dyskonta. W obszarze działalności wydobywczej prognozowane przepływy pieniężne zależą przede wszystkim od długoterminowych założeń dotyczących przyszłych cen ropy naftowej. Prognozy te obarczone są znaczącym ryzykiem zmian ze względu na zmieniające się warunki rynkowe.

Podjęcie do badania

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

- ocenę kontroli wewnętrznych mających na celu identyfikację przesłanek utraty wartości;
- ocenę poprawności osądów Grupy Kapitałowej odnośnie identyfikacji składników aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne, w przypadku których mogła nastąpić utrata wartości;
- ocenę prawidłowości grupowania aktywów w ośrodki wypracowujące środki pieniężne;
- krytyczną ocenę przyjętych przez Grupę Kapitałową założeń i dokonanych szacunków służących określeniu wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych, a także wysokości ujętych odpisów z tytułu utraty wartości, korzystając w tym względzie ze wsparcia naszych wewnętrznych specjalistów z zakresu wycen, w tym:
 - ocenę racjonalności przyjętych przez Grupę Kapitałową kluczowych założeń makroekonomicznych na kolejne lata (w tym dotyczących: stopy dyskonta, cen ropy naftowej oraz gazu i kursów walut) poprzez porównanie ich do danych rynkowych oraz posiadanych przez Grupę Kapitałową raportów zewnętrznych ekspertów;
 - ocenę kompetencji i niezależności zewnętrznych ekspertów;
 - testowanie modelu zdyskontowanych przepływów pieniężnych wykorzystywanego przez Grupę Kapitałową pod kątem jego zgodności z odpowiednimi standardami sprawozdawczości finansowej;
- ocenę przygotowanej przez Grupę Kapitałową analizy wrażliwości wyników testów na utratę wartości, w szczególności w zakresie potencjalnych zmian założeń o największym wpływie na wyniki testów, tj. założeń dotyczących stopy dyskonta oraz poziomu wyniku z działalności operacyjnej powiększonego o amortyzację oraz odpisy z tytułu utraty wartości (marża EBITDA);
- ocenę poprawności i kompletności ujawnień w zakresie utraty wartości.

2. Roszczenia i sprawy sporne

Wartość księgowa rezerw na postępowania administracyjne i sądowe na dzień 31 grudnia 2015 r.: 170 mln PLN

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 8.2.10.4. „Pozostałe rezerwy”, Nota 8.5.4. „Aktywa i zobowiązania warunkowe”, Nota 8.6.3.15.4. „Opis istotnych zasad rachunkowości – Pozostałe rezerwy”, Nota 8.8. „Informacje o istotnych postępowaniach toczących się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji”.

Kluczowe zagadnienie badania

Działalność Grupy Kapitałowej wiąże się z potencjalnym ryzykiem związanym ze skutkami postępowań administracyjnych i sądowych. Ocena czy istnieje konieczność utworzenia odpowiedniej rezerwy lub dokonania ujawnienia zobowiązania warunkowego w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wiąże się nieodłącznie z niepewnością oraz koniecznością dokonania szeregu istotnych założeń i osądów. Wartości roszczeń mogą być znaczące a określenie ewentualnej kwoty, która powinna zostać ujęta lub ujawniona w sprawozdaniu finansowym jest z natury subiektywne.

Podejście do badania

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

- analizę kosztów usług prawnych poniesionych w trakcie badanego roku oraz przekazanie pisemnych zapytań prawnikom obsługującym spółki Grupy Kapitałowej dotyczących spraw sądowych oraz istniejących i potencjalnych roszczeń i sporów;
- analizę uzyskanych odpowiedzi na powyższe zapytania oraz omówienie wybranych kwestii z prawnikami Grupy Kapitałowej, między innymi w odniesieniu do sporów z Agrofert Holding a.s., ENERGIA-OPERATOR S.A. oraz OBR S.A (opisanych w nocie 8.8.1. skonsolidowanego sprawozdania finansowego);
- przegląd protokołów z posiedzeń zarządów oraz rad nadzorczych istotnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej oraz przegląd korespondencji z instytucjami nadzoru;
- krytyczną ocenę założeń i szacunków Grupy Kapitałowej związanych z roszczeniami i sprawami spornymi, w tym w zakresie ujęcia odpowiednich rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym bądź ujawnienia zobowiązań warunkowych. Ocena prawdopodobieństwa negatywnego rozstrzygnięcia danego sporu oraz rzetelności szacunku związanego z nim zobowiązania;
- monitorowanie zewnętrznych źródeł informacji w celu identyfikacji naruszeń i potencjalnych naruszeń przepisów prawa i regulacji, zarówno tych specyficznych dla Grupy Kapitałowej jak i odnoszących się ogólnie do prowadzenia działalności gospodarczej;
- ocenę czy ujawnienia dotyczące istotnych postępowań prawnych i regulacyjnych w sposób prawidłowy oddają potencjalne zobowiązania Grupy Kapitałowej.

3. Odszkodowanie z tytułu awarii instalacji do produkcji etylenu w spółce zależnej UNIPETROL RPA s.r.o.

Odpis z tytułu utraty wartości zniszczonych składników majątkowych w 2015 r.: 93 mln PLN, pozostałe zobowiązania na dzień 31 grudnia 2015 r.: 43 mln PLN (otrzymane zaliczki od ubezpieczycieli), aktywa warunkowe na dzień 31 grudnia 2015 r.: 1.050 mln PLN

Odniesienie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego: Nota 7. „Opis istotnych czynników mających wpływ na dane finansowe za 2015 rok”, Nota 8.2.4. „Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych”, Nota 8.5.4. „Aktywa i zobowiązania warunkowe”, Nota 8.7.2. „Szacunki – Aktywa warunkowe”.

Kluczowe zagadnienie badania

W sierpniu 2015 r. miała miejsce awaria w należącej do Grupy Kapitałowej instalacji do produkcji etylenu w Litvinovie w Republice Czeskiej. W wyniku powyższego zdarzenia doszło do znacznych zniszczeń oraz wyłączenia omawianej instalacji z użytkowania. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zniszczone aktywa zostały objęte odpisem z tytułu utraty wartości w wysokości 93 mln PLN.

Spółki Grupy Kapitałowej objęte są ochroną ubezpieczeniową obejmującą swoim zakresem między innymi koszt odtworzenia zniszczonych instalacji oraz pokrycie utraconych korzyści. Grupa Kapitałowa spodziewa się pokrycia przez ubezpieczycieli kosztów odbudowy instalacji oszacowanych na 647 mln PLN oraz kosztów utraconych korzyści i pozostałych kosztów awarii za okres do końca 2015 r. w szacowanych kwotach 378 mln PLN i 25 mln PLN odpowiednio. Łączna kwota oszacowanego odszkodowania została wykazana jako warunkowy składnik aktywów na 31 grudnia 2015 r.

Zgodnie z wymogami odpowiednich MSSF, odszkodowania uzyskane od stron trzecich ujmuje się w wyniku w momencie, w którym staną się one należne, tj. gdy prawo do ich otrzymania ma bezwarunkowy charakter. Ocena czy spełnione zostało powyższe kryterium ujęcia w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wiąże się z koniecznością dokonania istotnych osądów. W przypadku gdy otrzymanie kwot odszkodowania uznane jest za prawdopodobne lecz prawo nie ma charakteru bezwarunkowego, Grupa Kapitałowa ujawnia aktywa warunkowe.

Podejście do badania

Nasze procedury badania obejmowały, między innymi:

- analizę raportu zewnętrznego likwidatora szkód pod kątem zakresu ochrony ubezpieczeniowej;
- analizę treści memorandum oceniającego wybrane aspekty procesu uzyskiwania odszkodowania sporządzonego dla Grupy Kapitałowej przez zewnętrzną kancelarię prawną;
- skierowanie odpowiednich zapytań do działu prawnego oraz kierownictwa Grupy Kapitałowej oraz analizę uzyskanych odpowiedzi na powyższe zapytania;
- ocenę możliwości wypłaty odszkodowania przez ubezpieczycieli, m.in. poprzez analizę informacji dotyczących ich ratingu oraz standingu finansowego;
- krytyczną ocenę poprawności szacunku kwoty przedmiotowego odszkodowania i związanych z nim założeń;
- analizę poprawności odzwierciedlenia oszacowanego odszkodowania w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej;
- ocenę kompletności i poprawności stosownych ujawnień.

Odpowiedzialność Zarządu oraz Rady Nadzorczej

Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny za prawidłowość ksiąg rachunkowych oraz sporządzenie i rzetelną prezentację tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i innymi obowiązującymi przepisami prawa oraz sporządzenie sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej. Zarząd jednostki dominującej jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną, aby sporządzane skonsolidowane sprawozdania finansowe były wolne od nieprawidłowości powstałych wskutek celowych działań lub błędów.

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu jednostki dominującej oceny możliwości kontynuacji działalności przez Grupę Kapitałową oraz, w określonych przypadkach, ujawnienia kwestii związanych z kontynuacją działalności, a także przyjęcia założenia kontynuacji działalności, z wyjątkiem sytuacji, gdy Zarząd zamierza dokonać likwidacji Grupy, zaniechać prowadzenia działalności gospodarczej, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji bądź zaniechania prowadzenia działalności.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości, Zarząd jednostki dominującej oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz sprawozdanie z działalności spełniały wymagania przewidziane w tej ustawie.

Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Grupy Kapitałowej.

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym celem jest uzyskanie racjonalnej pewności, co do tego, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych oraz czy jest ono wolne od istotnych zniekształceń na skutek celowych działań lub błędów, oraz wydanie opinii wraz z raportem. Racjonalna pewność stanowi wysoki poziom zapewnienia, jednak nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSRF wykryje wszystkie występujące w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym istotne zniekształcenia. Zniekształcenia mogą powstać na skutek celowych działań lub błędów i uważane są za istotne, jeśli istnieje racjonalne oczekiwanie, że pojedynczo lub łącznie, wpłyną na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Przeprowadzenie badania zgodnie z KSRF wymaga od biegłego rewidenta dokonywania osądu oraz zachowania postawy sceptycyzmu w trakcie całego badania zgodnie ze standardami zawodowymi. Badanie obejmuje również:

- Identyfikację i ocenę ryzyk istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego na skutek celowych działań lub błędów, wybór i przeprowadzenie procedur, które odpowiadają tym ryzykom oraz uzyskanie dowodów badania, które stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia na skutek celowego działania jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia na skutek błędu, ze względu na fakt, że celowe działanie może obejmować zmyślenie, fałszerstwo, celowe pominięcia, przeinaczenia bądź obejście kontroli wewnętrznych.
- Zrozumienie kontroli wewnętrznych mających znaczenie dla badania w celu zaprojektowania procedur odpowiednich w danych okolicznościach, nie zaś w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej w Grupie Kapitałowej.
- Ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości oraz zasadności szacunków dokonywanych przez Zarząd jednostki dominującej i powiązanych z nimi ujawnień.

- Ocenę, w oparciu o uzyskane dowody badania, zasadności przyjętej przez Zarząd jednostki dominującej zasady kontynuacji działalności stanowiącej podstawę sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz zdarzeń lub okoliczności wskazujących na istnienie znaczącej niepewności co do możliwości kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową. Jeśli biegły rewident stwierdzi istnienie znaczącej niepewności co do możliwości kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową, powinien on zwrócić uwagę w opinii z badania na ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, w przypadku jeśli te ujawnienia nie są wystarczające, powinien on wydać zmodyfikowaną opinię. Wnioski biegłego rewidenta są oparte o dowody badania zebrane do dnia wydania opinii. Przyszłe zdarzenia lub uwarunkowania mogą jednak skutkować brakiem możliwości kontynuacji działalności przez Grupę Kapitałową.
- Ocenę ogólnej prezentacji, struktury oraz zawartości skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym ujawnień, oraz ocenę, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia transakcje i zdarzenia gospodarcze w sposób zapewniający rzetelną prezentację.
- Uzyskanie wystarczających i odpowiednich dowodów badania dotyczących informacji finansowych na temat jednostek lub działalności w ramach Grupy Kapitałowej, aby wydać opinię na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Jesteśmy odpowiedzialni za kierowanie, nadzorowanie oraz wykonanie badania grupowego. Jesteśmy w całości odpowiedzialni za naszą opinię z badania.

Komunikacja z członkami Rady Nadzorczej obejmuje, między innymi, planowany zakres oraz termin badania a także inne kwestie o kluczowym znaczeniu dla badania, w tym zidentyfikowane w jego trakcie istotne nieprawidłowości systemu kontroli wewnętrznej.

Członkom Rady Nadzorczej składamy również oświadczenie o zgodności z obowiązującymi zasadami etyki w zakresie bezstronności i niezależności a także o wszelkich powiązaniach i innych kwestiach, które można byłoby racjonalnie uznać za stanowiące zagrożenie dla niezależności oraz czynnościach podjętych w celu ograniczenia tych zagrożeń, jeśli wystąpiły.

Z kwestii omawianych z członkami Rady Nadzorczej wybraliśmy te o najistotniejszym znaczeniu dla badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy, stanowiące kluczowe zagadnienia badania. Zagadnienia te omawiamy w naszej opinii, o ile prawo nie zabrania ich publicznego ujawnienia lub o ile, w wyjątkowych wypadkach, nie uznaliśmy, że negatywne konsekwencje wynikające z ich ujawnienia przeważają korzyści dla interesu publicznego.

Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej

Zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, stwierdzamy, że sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej uwzględnia, we wszystkich istotnych aspektach, informacje, o których mowa w art. 49 ustawy o rachunkowości oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r. poz. 133) i są one zgodne z informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

W imieniu KPMG Audyt Sp. z o.o.

Nr ewidencyjny 458

ul. Inflancka 4A

00-189 Warszawa

.....

Zbigniew Libera

Kluczowy biegły rewident

Nr ewidencyjny 90047

Dyrektor

23 marca 2016 r.